

1. Ayşe, arkadaşı Mehmet ile konuşurken sürekli saatine bakmakta ve Mehmet'in sözünü keserek kendi gününün nasıl geçtiğini anlatmaktadır. Mehmet ise bu durumdan rahatsız olmuş ve konuşmasını kısa kesmiştir.

Bu metne göre Ayşe'nin iletişimde aşağıdakilerden hangisinin eksik olduğu söylenebilir?

- A) Etkin dinleme ve empati
- B) Kendini ifade etme becerisi
- C) Ses tonunu ayarlama
- D) Göz teması kurma

2. Günümüzde dijital medya platformları ve sosyal ağlar, sadece bilgi iletmekle kalmıyor; aynı zamanda bireylerin günlük yaşam pratiklerini, tüketim alışkanlıklarını ve estetik anlayışlarını da yeniden şekillendiriyor. Örneğin, Uzak Doğu'ya özgü bir mutfak kültürü veya yerel bir giyim tarzı, dijital içerikler aracılığıyla birkaç gün içinde tüm dünya gençleri arasında popüler bir trend haline gelebiliyor."

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi kitle iletişim araçlarının toplum üzerindeki etkisiyle ilgili en kapsamlı ve doğru değerlendirmedir?

- A) Medya, toplumların kendi geleneksel yapılarından tamamen koparak tek tip bir kültüre geçmesini zorunlu kılar.
- B) Kitle iletişim araçları, coğrafi sınırları aşarak kültürler arası geçişkenliği hızlandırmakta ve toplumsal yaşamın dinamiklerini değiştirmektedir.
- C) Dijital platformların temel işlevi, sadece bireylerin eğitim seviyesini artırmak ve doğru bilgiye ulaşmalarını sağlamaktır.
- D) Medya kanalları, toplumsal değişimi sadece moda ve mutfak kültürü gibi yüzeysel alanlarla sınırlı tutmaktadır.

3.

- I. Kimsenin konutuna izinsiz girilemez.
- II. Herkes düşüncelerini özgürce açıklayabilir.
- III. Basın hürdür, sansür edilemez.

Yukarıdaki öncüllerden hangileri doğrudan "özel hayatın gizliliği" hakkı ile ilgilidir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) I, II ve III

4. Siber zorbalık, internet üzerinden bir kişiyi rahatsız etmek veya özel bilgilerini paylaşmaktır.

Aşağıdakilerden hangisi bu sorunu önlemeye yardımcı olur?

- A) Her türlü bilgiyi internette paylaşmak
- B) Tanımadığımız kişilerden gelen her mesajı onaylamak
- C) Hak ve sorumlulukların bilincinde olarak etik davranmak
- D) Sanal iletişimi tamamen terk etmek

5. Osmanlı Beyliği kurulduğu sırada Bizans İmparatorluğu eski gücünü kaybetmiş, merkezdeki imparatorlar sınır boylarındaki valilerini kontrol edemez hale gelmişti. Balkanlar'da ise birbiriyle sürekli savaşan küçük krallıklar bulunuyordu. Aynı dönemde Türkiye Selçuklu Devleti, Moğol baskısı nedeniyle gücünü yitirmiş ve birçok bağımsız beylik ortaya çıkmıştı. Bu dönemde hem Anadolu hem de Balkanlar büyük bir siyasi boşluk ve karışıklık içindeydi.

Bu metinde anlatılan durum, Osmanlı Devleti'nin kısa sürede büyümesini sağlayan aşağıdaki faktörlerden hangisi ile doğrudan ilgilidir?

- A) Osmanlı Beyliği'nin uyguladığı adaletli hoşgörü politikasıyla
- B) Çevresindeki devletlerin içinde bulunduğu zayıf durum ve siyasi boşlukla
- C) Anadolu Türk birliğini sağlamak için diğer beyliklerden toprak satın alınmasıyla
- D) Türkmen ailelerin fethedilen bölgelere yerleştirildiği iskân politikasıyla

6. Osmanlı Devleti, fethettiği bölgelerdeki halka din hürriyeti tanımış, can ve mal güvenliğini garanti altına almıştır. Balkan halkları aradığı huzur ve güven ortamını sadece Osmanlı'da bulmuştur.

Metinde bahsedilen bu uygulama aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İstimalet Politikası
- B) Devşirme Sistemi
- C) Gaza ve Cihat Politikası
- D) Millet Sistemi

7. Osmanlı Devleti, sınırları içinde yaşayan halkı ırklarına göre değil, inançlarına göre gruplandırarak yönetmiştir. Bu yapı sayesinde Müslümanlar, Hristiyanlar ve Museviler asırlarca kendi dini inançlarını özgürce yaşamış, kendi ibadethanelerini açmış ve eğitimden hukuka kadar pek çok alanda kendi cemaat kurallarını uygulama hakkına sahip olmuşlardır. Osmanlı'nın bu 'hoşgörü temelli' yönetim modeli, çok uluslu devlet yapısının uzun süre huzur içinde korunmasını sağlamıştır.

Metinde özellikleri anlatılan uygulama aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tımar Sistemi
- B) Enderun Mektebi
- C) Millet Sistemi
- D) Divan-ı Hümayun

8. Osmanlı Devleti, Rumeli'de gerçekleştirdiği fetihlerin ardından bu bölgelerde kalıcılığı sağlamak amacıyla özel bir yöntem izlemiştir. Anadolu'nun çeşitli yerlerinden getirilen konargöçer Türkmen aileleri, yeni fethedilen yerlerdeki stratejik noktalara yerleştirilmiş; onlara işleyebilecekleri topraklar verilmiş ve bir süreliğine vergiden muaf tutulmuşlardır. Bu ailelerin yerleşimiyle birlikte bölgede Türk nüfusu artmış, yeni köyler ve şehirler kurularak İslam kültürü yaygınlaştırılmıştır. Böylece fethedilen topraklar sadece kılıçla değil, nüfus gücüyle de vatan haline getirilmiştir.

Buna göre "İskân Politikası"nın temel amacı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Anadolu'daki kalabalık nüfusu azaltarak iç karışıklıkları önlemek.
- B) Fethedilen bölgelerin savunmasını kolaylaştırmak ve buraları kalıcı bir Türk yurdu haline getirmek.
- C) Avrupa devletleriyle olan ticari ilişkileri geliştirmek için yeni pazar alanları oluşturmak.
- D) Anadolu'daki tarımsal faaliyetleri tamamen durdurarak hayvancılığı teşvik etmek.

9. 15. ve 16. yüzyıllarda Avrupa'da yaşanan Coğrafi Keşifler, ticaret yollarının İpek ve Baharat Yolu'ndan Atlas Okyanusu kıyılarına kaymasına neden olmuştur. Bu durum, gümrük gelirleri azalan Osmanlı Devleti'ni ekonomik bir dar boğaza sürüklemiştir. Aynı süreçte keşiflerle zenginleşen Avrupa, sanatı ve bilim insanlarını destekleyerek Rönesans hareketlerinin doğmasına zemin hazırlamıştır. Avrupa'da akıl ve bilim ön plana çıkarken, Osmanlı Devleti bu yenilikleri takip etmekte zorlanmıştır.

Bu bilgilere dayanarak 15-16. yüzyıl dünyasıyla ilgili yapılabilecek en kapsamlı çıkarım aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Coğrafi Keşifler, Avrupa'da sadece ekonomik refahın artmasını sağlamış, kültürel hayata bir etkisi olmamıştır.
- B) Osmanlı Devleti, ticaret yollarının yön değiştirmesiyle birlikte denizlerdeki tüm hakimiyetini aynı yüzyılda kaybetmiştir.
- C) Avrupa'da yaşanan ekonomik ve bilimsel dönüşüm, Osmanlı Devleti'nin mevcut gücünü ve dünya siyasetindeki konumunu sarsmıştır.
- D) İpek ve Baharat Yolları önemini kaybedince, Doğu ile Batı arasındaki tüm ticari ve kültürel ilişkiler sona ermiştir.

10.

- I. Tulumbacılar (İtfaiye) teşkilatının kurulması
 - II. Avrupa'ya ilk kez geçici elçilerin gönderilmesi
 - III. Matbaanın getirilerek kitapların basılması
- Lale Devri'ndeki yaşanan bu yeniliklerden hangileri doğrudan kültürel hayatın gelişmesine yöneliktir?**

- A) II ve III
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) I, II ve III

11. Avrupalı seyyahlar, Osmanlı'da misafirperverliğin yaygın olduğunu, yolda kalanların kervansaraylarda ücretsiz ağırlandığını hayretle anlatmışlardır.

Seyyahların bu gözlemleri Osmanlı toplumunun hangi özelliğini kanıtlar?

- A) Ekonomik gelirlerin sadece ticarete dayandığını
- B) Askeri yapının çok disiplinli olduğunu
- C) Avrupa kültüründen çok etkilendiklerini
- D) Sosyal yardımlaşma ve dayanışma anlayışı

12. Geçmişte yerleşim yerleri seçilirken su kaynaklarına yakınlık, ılıman iklim ve tarıma uygun topraklar vazgeçilmez unsurlardı. Ancak Sanayi İnkılabı ile başlayan süreçte, yerleşme tercihleri büyük bir değişim göstermiştir. Günümüzde yeraltı kaynakları bakımından zengin olan soğuk iklim bölgelerinde veya ulaşım ağlarının kesiştiği dağlık alanlarda, teknolojik imkanlar sayesinde büyük şehirlerin kurulduğu görülmektedir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi yerleşmeyi etkileyen faktörlerin değişimiyle ilgili en doğru değerlendirmedir?

- A) Günümüzde doğal faktörler, yerleşme kararlarında tüm etkisini tamamen yitirmiştir.
- B) Geçmişte yerleşmeyi etkileyen temel unsur sanayileşme iken, günümüzde tarımsal verimlilik ön plana çıkmıştır.
- C) Gelişen teknoloji ve beşerî faaliyetler, doğadaki olumsuz koşulları aşarak yerleşme üzerinde belirleyici bir güç haline gelmiştir.
- D) İklim ve su kaynakları, sadece az gelişmiş ülkelerde yerleşmeyi etkiler.

13. Yerleşme hürriyeti; suç işlenmesini önlemek ve sağlıklı kentleşmeyi sağlamak amacıyla kanunla kısıtlanabilir.

Buna göre hangisi yerleşme hürriyetinin kısıtlanabileceği bir durumdur?

- A) Sit alanlarına veya milli parklara ev yapılması
- B) Tatil başka bir şehre gidilmesi
- C) Başka bir şehirden ev satın alınması
- D) Şehir dışındaki bir okulda eğitim görülmesi

14. Türkiye'de nüfusun dağılışında büyük bir dengesizlik göze çarpmaktadır. Marmara Bölgesi, uygun iklimi, stratejik konumu, gelişmiş limanları ve sanayi tesisleri sayesinde sürekli göç alarak en yüksek nüfus yoğunluğuna ulaşmıştır. Buna karşın Doğu Anadolu Bölgesi; yükseltilerin fazla olması, engebeli arazi yapısı ve ulaşım ağlarının sınırlı kalması nedeniyle nüfus yoğunluğunun en düşük olduğu bölge haline gelmiştir.

Buna göre, Türkiye'de nüfusun dağılışını etkileyen faktörler ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Nüfusun dağılışında sadece iklim ve bitki örtüsü gibi doğal faktörler tek belirleyici unsurdur.
- B) Yer şekillerinin engebeli olması, ekonomik faaliyetleri kısıtlayarak nüfusun seyrek olmasına neden olmaktadır.
- C) Bir bölgenin yüzölçümünün geniş olması, o bölgedeki nüfus yoğunluğunun otomatik olarak artmasını sağlar.
- D) Sanayi ve ulaşım imkanları gelişmiş olsa bile, yüksek bölgelerde nüfus yoğunluğu hiçbir zaman artmaz.

15. Köyümüzde nüfus hızla artıyor ancak babamın ektiği tarlalar artık tüm ailemize yetmiyor. Köyde çalışacak başka iş sahaları da olmadığı için ağabeyim, daha iyi bir iş bulmak ve bizlere daha iyi bir eğitim imkanı sağlamak amacıyla büyük bir şehre gitmeye karar verdi. Onun gibi pek çok genç, her yıl benzer sebeplerle doğup büyüdükleri yerleri bırakarak başka yerlere taşınmak zorunda kalıyor."

Metinde anlatılan ailenin durumu, aşağıdakilerden hangisinin nedenidir?

- A) Nüfus sayımlarının yapılmasının
- B) Göç hareketlerinin yaşanmasının
- C) Şehirlerdeki hava kirliliğinin artmasının
- D) Nüfusun ülke genelinde eşit dağılmasının

16. İnsanoğlu binlerce yıl boyunca elde ettiği bilgileri hafızasında tutmaya çalışmış, ancak bu bilgiler zamanla unutulup yok olmuştur. Sümerlerin yazıyı bulup kil tabletlere aktarmasıyla bu durum değişmiş; bilgi 'kalıcı' hale gelmeye başlamıştır. Zamanla papirüs ve parşömenlerin yerini kâğıt almış, matbaanın icadıyla kitaplar çoğalmış, bugün ise kütüphaneler dolusu bilgi küçücük dijital disklere sığdırılmıştır.

Metinde anlatılan bu tarihsel değişim, bilginin korunması ve yaygınlaştırılmasıyla ilgili aşağıdaki yargılardan hangisini destekler?

- A) Bilgiye ulaşmak her dönemde aynı kolaylıkta ve hızda olmuştur.
- B) Yazının icadından sonra bilgiler sadece din adamları tarafından korunmuştur.
- C) Bilgi, tarih boyunca farklı araçlar kullanılarak depolanmış ve aktarılmasında süreklilik sağlamıştır.
- D) Teknolojinin gelişmesiyle birlikte eski dönemlere ait bilgiler tamamen önemini yitirmiştir.

17. Küçük yaşlardan itibaren felsefe ve tıp alanında kendini yetiştiren bu Türk-İslam bilgini, hastalıklara mikroskopik canlıların sebep olabileceğini henüz mikroskop icat edilmeden öngörmüştür. En önemli eseri olan 'El-Kanun fi't-Tıbb' (Tıbbın Kanunu), tıp dünyasında bir ansiklopedi kabul edilmiş; Avrupa üniversitelerinde yaklaşık 600 yıl boyunca temel ders kitabı olarak okutulmuştur.

Metinde çalışmaları anlatılan Türk-İslam bilgini aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İbn-i Sînâ B) Piri Reis
- C) Ali Kuşçu D) El-Harezmi

18.

- I. Newton'un Kütle Çekim Kanunu'nu keşfetmesi
 - II. James Watt'ın buhar makinesini geliştirmesi
 - III. Gutenberg'in modern matbaayı icadı
- Yukarıda verilenlerden hangisi Sanayi İnkılabı'nın başlamasında doğrudan etkili olmuştur?**

- A) Yalnız II B) I ve II
- C) II ve III D) I, II ve III

19. Orta Çağ Avrupası'nda kilisenin dar kalıplarına dayanan ve deney-gözlemi reddeden 'skolastik düşünce' hakimken, aynı dönemde İslam dünyasındaki bilginler yöneticiler tarafından desteklenmiş ve antik eserleri inceleyerek özgürce yeni fikirler üretmişlerdir. Ancak, Rönesans ve Reform gibi süreçlerle birlikte Avrupa'da baskıcı ortam yıkılmış, yerini aklı ve bilimi merkeze alan 'pozitif düşünce' almıştır. Bu değişimden sonra Avrupa'da bilimsel çalışmalar hız kazanırken, düşünce özgürlüğünün kısıtlandığı bölgelerde bilimsel ilerleme durma noktasına gelmiştir.

Bu bilgilerden çıkarılabilecek en kapsamlı yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bilimsel birikim, tarih boyunca sadece Batılı toplumların çabalarıyla günümüze ulaşmıştır.
- B) Özgür düşünce ortamının sağlandığı dönem ve bölgelerde bilimsel gelişmeler hız kazanmıştır.
- C) Orta Çağ'da İslam dünyası, Avrupa'daki tüm teknolojik gelişmeleri yakından takip etmiştir.
- D) Skolastik düşünce, modern bilimsel yöntemlerin temelini oluşturarak gelişmeye katkı sağlamıştır.

20. Bilimsel bilgi; insanlığın ortak mirasıdır ve tarih boyunca farklı medeniyetlerin katkılarıyla bugünkü seviyesine ulaşmıştır. Bu süreçte yaşanan gelişmeler, bilginin korunması ve yaygınlaştırılması üzerinde belirleyici olmuştur.

Buna göre, bilimsel gelişme süreciyle ilgili aşağıda verilenlerden;

- I. Yazının icadı ve matbaanın yaygınlaşması, bilginin gelecek nesillere aktarılmasını ve geniş kitlelere ulaşmasını sağlamıştır.
- II. Orta Çağ Avrupası'nda hakim olan skolastik düşünce ve kilise baskısı, özgür düşünceyi kısıtlayarak bilimsel araştırmaların önünde bir engel teşkil etmiştir.
- III. Günümüzde dijital teknolojiler ve internetin gelişimi, bilgiye erişim hızını artırmış ve bilginin tüm dünyada anlık olarak paylaşılmasına imkan tanımıştır.

hangileri doğrudur?

- A) I ve II B) I ve III
- C) II ve III D) I, II ve III

CEVAP ANAHTARI

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
A	B	A	C	B	A	C	B	C	B
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
D	C	A	B	B	C	A	A	B	D

Öğrencilerimizin faydalanması için hazırlanmıştır...

BURSLULUK SINAVINA HAZIRLIKTAKİ YARDIMCI KAYNAĞINIZ...

